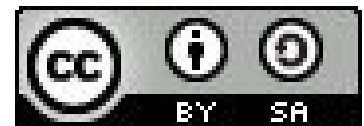

Innostu netistä

Eija Kalliala

Blogi: <http://eijakalliala.fi/>

Twitter: <https://twitter.com/eijakalliala>

Yhteiskirjoittaminen

- Ilman kirjautumista
- [Todaysmeet](#), chatti
- [Tieken muistio](#)
- Dokumentti [Google Drivessa](#), joka on jaettu niin, että jokainen linkin saanut voi editoida

Hyödyllisiä verkkopalveluita

- [Suomi.fi](#)

- Viranomaispalvelut kertakirjautumisella
- Vielä tänä vuonna viestintäpalvelu
- Myös terveystietopalveluiden [Omakanta](#)

- Yle [Oppiminen](#)

- Digitreenit, Yhteiskunta ympärillämme
- [Näin sinua ohjataan Facebookissa ja internetissä](#)

- [TED](#)

- Huippuluentoja (< 20 min.) kaikista mahdollisista
- Esim. [The importance of educating girls](#)

- [MOOC-lista](#), avoimia verkkokursseja

Suomi.fi

- Julkisen hallinnon palvelut yhden luukun taakse.
- Palvelussa kansalainen voi tarkistaa omat tietonsa eri viranomaisten rekistereistä ja asioida useiden julkisen hallinnon toimijoiden palveluissa yhdellä kirjautumisella.
- Tulossa Suomi.fi-viestit, korvaavat vaiheittain viranomaisten lähettämän paperipostin.

Lähde: [eSuomi.fi](https://www.suomi.fi)

- Kirjautumalla pääsee näkemään mm. omat henkilö-, ajoneuvo-, kiinteistö- ja kaupparekisteritiedot
- Kansalaiselle valtavasti käyttökelpoista tietoa ja linkkejä eteenpäin

Mitä on sosiaalinen media?

- Sosiaalinen media on julkista keskustelua, tiedonrakentelua ja jakamista verkossa.
- Yhdessä tekemistä, avointa jakamista.
- Verkosta löytyvät avoimina huippuluennonnoijien luentotallenteet esim. [TED](#), [Khan Academy](#)

Avoimia kuvia

- [Wikimedia Commons](#)
- Googlen kuvahaku (työkalut, käyttöoikeudet)
- [Pixabay](#) ja [Open Cliparts](#)
- [Helsingin kaupunginmuseon kuvia](#)
- Ylen Digitreenit: [Näin löydät vapaasti käytettäviä kuvia](#)
- [Avoimia sisältöjä verkosta](#) (Itä-Suomen yliopiston ohje)

Bergan huvila-alue, Villa Jonasberg, Signe Brander, Helsingin kaupunginmuseo 1912. CC BY 4.0

Oletko muokannut Wikipediaa?

- Vapaa tietosanakirja
  - Jokaiselle planeettamme asukkaalle hänen omalla kielellään laadukas vapaa tietosanakirja.
  - Sisältö jaettu Nimeä–Jaa samoin-lisenssillä
- Muista lähteet! (mistä tieto löytyy?)
- Vastuulliset ylläpitäjät
  - Suomessa nyt 38 henkilöä
- Esimerkkejä
  - [Suomalaiset naisjärjestöt](#)
  - [Tuija Brax](#)
  - [Yliopisto](#)
  - [Women's rights in Brazil](#)

By Adam Jones Adam63 -
Own work, CC BY-SA 3.0,
Lähde: Wikimedia Commons.

Facebook

- Kavereita, kuvia, ryhmiä
- Sivuja
  - [SANL](#), [EKAN](#), [UNICEF](#)
  - [Entressen kirjasto](#), [Emma](#)
- Ryhmiä
  - [Puskaradio Espoo](#) (> 32 000), [Espoo kirppis](#) (>17 000)
- Julkkiksia
  - [Kaari Utrio](#), [Sauli Niinistö](#), [Malala](#)
- Tapahtumia
  - [Avaruuskiertue Espoossa](#) 15.9. ja 17.–19.10.2017
  - [Toivoa kirjallisuudesta: Elisabeth Rehn](#) 14.9.2017
  - [Osaamisfestarit](#) 15.–16.9.2017

Twitter

- Julkista keskustelua
- Voit seurata ketä tai mitä tahansa, esim.
  - [Aalto University](#), [Entressen kirjasto](#), [Ateneum](#), [Kaupunkiympäristö](#), [UNICEF](#), [Eduskunta](#)
  - [Malala](#), [Suvi-Anne Siimes](#), [Tuija Brax](#), [Baba Lybeck](#), [Susanna Rahkamo](#), [Aku Eronen \(somevaari\)](#)
- 140 merkin twiittejä, viserryksiä
- #hashtag eli #aihetunniste, esim.
  - #tasaarvo, #työura, #koulutus, #kansainvälisyys
  - #kirjallisuus, #oppiminen, #terveys, #hyvinvointi
  - #käsityöt, #musiikki, #liikunta

Janique-ka John, burtonsusan1, colibricansada ja John Smith: Women in Tech. Lähde: Flickr, lisenssi CC BY.

Tekijänoikeus

Ju gatsu mikka: CC guidant les contributeurs, Eugène Delacroix derivative work, CC BY-SA 3.0, lähde Wikimedia Commons

- Suojaa teoskynnyksen ylittäviä tuotoksia.
- Syntyy materiaalin tekijälle.
- Voi luovuttaa kirjallisella sopimuksella tai hiljaisella suostumuksella.
- Tarmo Toikkanen, Ville Oksanen: [Opettajan tekijänoikeusopas](#). Finn Lectura 2011, ks. [Kopiokissa](#)-sarjakuva
- [Kopiraitti](#), Kopioston ja opetusministeriön tuottama tekijänoikeusopas
- Palveluiden sopimusehdot ja sijaintimaan lainsäädäntö vaikuttavat.
- [Creative Commons -lisenssi](#)
- Tarmo Toikkanen: [Mitä jokaisen opettajan tulisi tietää tekijänoikeudesta](#) (20.4.2012)
- [Juristit vaativat elokuvia ladanneilta rahaa uhkakirjeillä](#), HS 19.1.2017
- [Tavallisen käyttäjän suoja vahvistuu](#), HS 18.6.2017
- Toikkanen, Vilmusenaho: [10 ohjetta ympäristöään kuvaavalle](#) (CC BY)

Tietosuoja

- EU:n tietosuoja-asetus [GDPR](#)
  - Astui voimaan 24.5.2016
  - Sovelletaan 25.5.2018 lähtien
- GDPR:n mukaan kuluttajalla on oikeus
  - tietoihinsa (dataansa), niiden oikaisemiseen ja poistamiseen.
  - infoon tietojensa (datansa) loukkauksista
  - oikeus siirtää tietonsa (datansa) toiseen palveluun (ei vielä toukokuussa 2018)
- Lisätietoa [tietosuojavaltuutetun sivustolla](#):
  - [Arjen tietosuoja](#)
  - [Rekisteröidyn oikeudet](#)

Tietoturva netissä

Tietojen, järjestelmien ja palvelujen luottamuksellisuuden, eheyden ja käytettävyyden turvaaminen.

- Tiedottaminen, asenteet, kulunvalvonta
- Autentikointi, salasanojen vahvuus
- Palomuurit, ohjelmistojen päivitykset
- Oman päätelaitteen suojaaminen ja varmistaminen
- Tietoliikenteen avoimuus ja salaus
- palvelimen sijainti ja käyttöehdot
- Varautuminen viruksiin, häiriköihin ja tietomurtoihin
- Valesivustojen välttäminen, [artikkeli](#) (Yle syyskuu 2016)

Yksityishenkilöiden 5 yleisintä tietoturvauhkaa ja 5 toimivaa ratkaisua (Viestintävirasto, [kyberturv.](#))

Uhat

- Huijaukset ja tilausansat
- Älylaitteiden kiristyshaittaohjelmat; myös tv ja tabletti
- IoT tuli joka kotiin; tietoisuus riskeistä
- Yksityisyys somessa; kaikki jakamasi näkyy
- Salasanojen kierrätys; sama salasana eri palveluissa

Ratkaisut

- Mieti ennen kuin klikkaat
- Salasanat; vahvat, vaihda säännöllisesti
- Päivitykset; ohjelmistot aina ajantasalla
- Varmuuskopiot; säännöllisesti
- Tietoturvaohjelmistot ajan tasalla (myös nettiin liitetyissä kodin esineissä, IoT)

Somepalveluita

- **Verkostoja:** [Google+](#), [Facebook](#), [Twitter](#), [Instagram](#), [IRC-galleria](#), [HeiaHeia](#)
- **Säiliöitä:** [Googlen kuvat](#), [YouTube](#), [Flickr](#), [SlideShare](#), [Wikipedia](#), [Wikimedia](#), [Jamendo](#), [Vimeo](#)
- **Yhteiskirjoitusta:** [Tieken muistio](#), [Google Drive](#), [Purot.net](#), [Wikispaces](#)
- **Pikaviestimiä:** [Skype](#), [WhatsApp](#), [Slack](#)
- **Linkkienjakopalveluita:** [Diigo](#), [Scoop.it](#), [Pinterest](#)
- **Muita:** [Doodle](#), [Thinglink](#), [Dropbox](#), [Todaysmeet](#), [Bitly](#), [Google Maps](#), [QR-generaattori](#)

